

við Óla Jacobsen

JÓGVAN CHRISTIANSEN 2. PARTUR

TÓK ÍMÓTI FUGLBERG VANLUKKUTÚRIN

EIN KOLLVELTING Í **KOKKINGINI** UMBORÐ Á **SLUPPUM** VAR **KJØTMASKINAN!**
MEN **JÓGVAN** VILDI VERA **MASKINMEISTARI**. MINNILIG VAR **UPPRUDDINGIN** AV
FUGLBERG EFTIR VANLUKKUTÚRIN, TÁ IÐ **SKIPIÐ** FÓR RUNT Í SJÓNUM

Sum smádrongur minnst eg eisini, at aftaná jól komu skiparar og reiðarar at biðja fólk. Tað dámdi mær sera illa sum smádrongur. Hetta merkti, at nú fór pápi skjótt avstað aftur.

Sum greitt frá í fyrra partinum fór eg fyrsta túrin við Fame, har Jóan Magnus í Lamba var skipari. Árið eftir førði Jóan Magnus Irex hjá Absalon á Skála, og fór eg við har.

Absalon var ættaður úr Syðrugøtu. Hann handlaði fyrst í Gøtu, men helt, at tað vóru betri møguleikar á Skálafjørðinum. Á Skála bygdi hann eisini eitt stórt virki upp.

Vit sluppu í 1938 ikki avstað sum ætlað vegna tað tiltikna ringa illveðrið tað várið. Tað hevði annars verið av besta veðri fyrr um várið, men knappliga øtlaði veðrið. Hetta merktist ikki minst á Suðurlandinum, har føroysk skip fingi ein umgang sum sjáldan fyrr. Tað var í hesum illveðrinum, at Fossanes gekk burtur við allari manningini.

Beiggi mín Olrik var tá við Marité, har Óla Jákup Jensen, ættaður úr Kvívík, var skipari. Teir fingi ein morgunin ein so stóran sjógv, at stýrhúsið fór til sjós saman við Óla Jákupi, sum var í stýrhúsinum. Men hann kom tibetur fastur í mesanskeytið, sum hekk uttanborða, og teir fingi hann inn aftur. Hann var stórur og prúður, umframt at hann var í oljudansi og stivlum. So tað skuldi eitt ordans tak at fáa hann inn aftur á dekkið. Óla Jákup var annars sera virkin í Føroya Skipara og Navigatørfelag og seinni, í 1957, gjørdist hann landsstýrismaður.

Kjøtmaskinan var ein kollvelting

Eg var tvey ár við Irex. Vit vóru fleiri gjáarmenn við. Vit komu so til Seldarfjarðar og skuldu so við Trónði yvir um til Skála. Vit vóru so komnir umborð, og vit stóðu tveir á dekkinum. Tá kom ein bátur rógvandi at borði, og ein maður rættir okkum eina kjøtmaskinu at taka upp á dekkið. Teir siga so beinanvegin við hann: »Hvat skal tú gera við hetta?« Eingin hevði tá sæð eitt slíkt tól umborð á eini slupp. Hetta var kokkurin, Marius

So vakurt er við Gjógv

Frederik Joensen úr Kollafirði, sum seinni gjørdist verfaðir mín. Jú, hetta tólið skuldi nýtast til at gera frikadellur við. Hann helt, at tað líktist ongum, at menninir einki skuldu fáa at eta afturvið morgunmatinum, sum vanligar bara var breyð og keks við margarini á. Men hann mundi ikki fingið hendur á hesa kjøtmaskinu. Absalon var kendur fyri at vera ein góður reiðari. Men hann var kanska eitt sindur konservativur.

Absalon var sjálvur í handlinum, og hetta helt hann lítið um. Hann visti einki um, at nakað skip fyrr hevði havt eina slíka maskinu. Hetta ljóðar kanska ikki av nógvum í dag, men sum umstøðurnar vóru við kokking tá, var hetta ein stórhending. Tað var ein stór frikadella til hvønn mannin hvønn morgun.

Absalon fór nokk so skjótt á húsagang, og vit kundu mist okkara pengar. Men tá fór pápabeiggi mín, Sjúrdur, til gongu út á Skála, og hann kom aftur við øllum pengunum hjá gjáarmonnum. Andreas í Tarti greiddi eisini frá í FF-blaðnum í 2006, at Absalon gjørdi tað hann kundi at tryggja monnunum sín part.

Tað var lítið at fáa á Suðurlandinum um hesa tíðina. Gongdin var, at skipini fóru runt Ísland og royndu, har frægast var at fáa. So heim at seta niður epli og skera torv. Og so avstað aftur. Tað bleiv nakað av útróðri um

heystarnar hvørt ár. Men fiskurin var tá so smáur, at tað var mest greipufiskur at hanga upp.

Við Müller

Eg sigldi so tvey ár við Johan í Djónastovu av Eiði. Tað fyrra árið var eg við Trý Systkin, ella Tre søskende, sum hon æt. Hon var bygd í Grimsby í 1882. Hon var ein av teimum fyrstu sluppunum, sum fingi motor ísettan seinast í 1920-unum ella fyrst í 1930-unum. Hetta var ein Eleve diesel.

Seinni fór eg við Missetoe, sum var bygd í Grimsby í 1884. Hetta var undan krígunum. Undir krígunum varð Missetoe søktur av týskum flogfari, og tveir mans vóru so illa skotnir, at teir doyðu.

Hetta vóru bæði skip hjá Ebbu Müller. Missetoe var tað størri av teimum. Johan hevði ført Trý Systkin í nógv ár. Mær dámdi væl Johan. Tá kríggið byrjaði legðist hann upp á land.

Ebba Müller var kend sum eitt konubrot. Hon var donsk og gjørdist tíðliga einkja. Men hon tók við reiðarinum hjá manninum. Eisini gjørdist hon enntá formaður í reiðarafelagnum.

Tað varð ringt at sleppa til skips undir krígunum, tí skipini høvdu nógv minni manning

enn vanligt, men í 1943 slapp eg við Lítlu Emmu. Hannebeiggi, sum hann varð kallaður, var skipari.

Fyrsta túrin fingi vit last á Toftum. Hetta var fiskur frá øllum Skálafjørðinum. Seinna túrin fóru vit til Aberdeen, og tað varð selt í Bretlandi. Vit vóru ikki álopnir, men óttin var har alla tíðina. Eg minnst eina ferð, at tað kom eitt flogfar aftaná okkum, sum vit hildu vera ein týskara. Vit høvdu vápn at verja okkum við. Eg haldi, at vit høvdu tvær maskinbyrsur. Vit høvdu eisini eitt sokallað rakettapparat. Her var ein fallskíggi, sum varð skotin upp við einum veiri í. Hetta skuldi ræða flogföri burtur við vandanum fyri at fáa veirin í propellina. Sjálvur var eg yngsti maður og varð settur til at hála í útloysaran, tá ið skiparin segði til. Eg hevði, áðrenn vit fóru, lært hvussu hetta skuldi gerast. Men hetta gjørdist ikki aktuelt. Tá flogfarið legðist eitt sindur á liðina sóu vit, at tað var enskt. Hevði tað komið eitt sindur nærri, hevði verið skotið eftir tí.

Vit vóru ikki út fyri nøkrum í Aberdeen, men býurin tyktist at vera væl vardur. Har sóust eisini nógvar sperriballónir.

Útróður við Gjógv undir krígunum og so at læra

Tíðina, eg ikki sigldi, róði eg út við Gjógv, har var nógur útróður tá. At sleppa av við fiskin var eingin trupulleiki. Tað kom bátur hjá Sámali Peter Petersen úr Fuglafirði hvønn dag eftir fiskinum. Í Fuglafirði varð hann koyrdur umborð í eitt av skipunum hjá reiðarinum og sendur til Bretlands. Men hetta gav kortini ikki teir stóru pengarnar, og tað sum hetta gav fór til húsið, soleiðis sum tað var vanligt tá. Tað sama var fyrstu árin eg sigldi.

Tá eg fór at sigla undir krígunum samlaði eg eitt sindur av pengum, tí nú skuldi eg fara at læra. Eg hevði so góðan hug at gerast maskinmeistari. So tað ráddi um at fáa eitt lærupláss. Tað var tó lættari sagt enn gjørt.

Fyrsta royndin var at fáa pláss á skipasmíðjuni á Skála. So eg fór til gongu at bera míni ørindi fram. Tað bar ikki til at koma aftur